

Contextueel lezen

Principes:

1. De Schriften betekenen wat ze betekend hebben.
  - a. Gods Woord voor ons nu betekent hetzelfde als wat Gods Woord heeft betekend voor degenen aan wie dat Woord oorspronkelijk was gericht.
  - b. Wat Gods Woord oorspronkelijk betekent, kan alleen begrepen worden als de tekst contextueel gelezen wordt:
    - i. Historische context
    - ii. Literaire contextWat is de gedachtegang van de schrijver?
2. Bijbelstudie is gericht op twee gebieden
  - a. Uitleg: uitvinden wat de Schriften oorspronkelijk betekenen.
  - b. Toepassing: diezelfde betekenis leren verstaan binnen de situaties van ons leven nu.
3. Ieder genre van Bijbelse literatuur vraagt om zijn eigen specifieke benadering. We onderscheiden de volgende genres:
  - i. Wet(ten)
  - ii. Oudtestamentische vertelling
  - iii. Wijsheid
  - iv. Psalmen
  - v. Profeten
  - vi. Evangeliën/Nieuwtestamentische vertelling
  - vii. Brieven

Verder dient er onderscheid in benadering gemaakt te worden tussen proza en poëzie, dus de vorm van literatuur.

4. "Elk van God ingegeven schriftwoord is ook nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk volkomen toegerust" (2 Tim. 3:16,17). Het doel van Bijbelstudie is opvoeding in gerechtigheid, geestelijke volwassenheid, toegerust tot goede werken, toename van het leven in Christus, zodat de Bijbelstudent niet verweten kan worden wat de Here Jezus de schriftgeleerden verweet: "Gij onderzoekt de Schriften, want gij meent daarin eeuwig leven te hebben, en deze zijn het, welke van Mij getuigen, en toch wilt gij niet tot Mij komen om leven te hebben" (Joh. 5:39-40).
5. "Dit moet gij vooral weten, dat geen profetie der Schrift een eigenmachtige uitlegging toelaat; want nooit is profetie voortgekomen uit de wil van een mens, maar, door de heilige Geest gedreven, hebben mensen van Godswege gesproken" (2 Petrus 1:20). Dat geldt ook voor Schrift met Schrift vergelijken, waarbij voorzichtigheid en zorgvuldigheid geboden is, vooral als het gaat om woordstudies. Een woord kan in verschillende context een verschillende betekenis hebben.
6. "... en dezen onderscheidden zich gunstig ..., daar zij het woord met alle bereidwilligheid aannamen en dagelijks de Schriften nagingen, of deze dingen zo waren (Hand.17:11). "Dooft de Geest niet uit, veracht de profetieën niet, maar toetst alles en behoudt het goede" (1 Thess. 5:19-21). Verkondiging moet nagegaan en getoetst kunnen worden.

Vorbereiding:

1. Kies een Bijbelvertaling
  - a. liefst een vertaling die goed leesbaar is zonder te vrij te zijn en die in de lay-out laat zien of een Bijbelgedeelte proza is of poëzie; je kunt ook kiezen voor de vertaling waarmee je vertrouwd bent;
  - b. houd er andere vertalingen naast, liefst een meer letterlijke en een vrijere
2. Kies een Bijbelboek
3. Houd eventueel een concordantie, Bijbels handboek, "interlinear", Bijbels woordenboek en een degelijk commentaar bij de hand. Het commentaar mag pas als laatste geraadpleegd worden. Ook een atlas kan nuttig zijn.

Methode:

1. Eerste lezing

Lees het boek helemaal door, liefst hardop en in één keer. Probeer bij het lezen vooral de indeling in verzen en hoofdstukken te doorbreken. Noteer de leesduur.

2. Tweede lezing

Lees het boek nog een keer, maar nu oplettender met de volgende zaken voor ogen (maak hiervan korte aantekeningen, **liefst eerst op papier** en noteer de leesduur):

- 2.1. Met wat voor genre(s) heb je te maken?
- 2.2. Wie zijn de hoofdpersonen of hoofdgroepen? Wat zijn hun kenmerken?
- 2.3. Zie je al een grove indeling? Vallen je passages op die een duidelijk keerpunt in het boek weergeven?
- 2.4. Staat er iets in het boek over de aanleiding tot het schrijven ervan?
- 2.5. Zijn er duidelijke thema's te herkennen?
- 2.6. Zijn er probleempassages, gedeelten die je niet snapt?

3. Uitleg

Lees het boek nog een keer met het oog op de historische en literaire context en maak ook hier aantekeningen van.

- 3.1. Maak een definitieve indeling
- 3.2. Historische context

Wat is er bekend over de periode waarin het boek ontstaan/geschreven is? Waar speelt het zich af? Is er – in eerste instantie uit het boek zelf – iets bekend over de politieke, economische en sociale omstandigheden? Wat is de (geestelijke) toestand van de hoofdpersonen/hoofdgroepen?

- 3.3. Literaire context

Lees de tekst in paragrafen en blokken die eenheden vormen van gedachten, handelingen of gebeurtenissen. Stel daarbij zo veel mogelijk vragen, zoals: Wat is de gedachtegang, wat is de argumentatie of wat is de handeling of actie die wordt ondernomen als antwoord op de geschetste omstandigheden? Geef dit schematisch weer volgens de onder punt 3.1 gemaakte indeling. Geef antwoorden op de vragen.

4. Toepassing

Basisregel: een tekst kan nooit iets anders betekenen dan wat het voor de schrijver betekent heeft en voor degenen voor wie deze tekst in eerste instantie geschreven is. Door mogelijkheden uit te sluiten, komt de juiste toepassing eerder in zicht.

- 4.1. Toepassing ten aanzien van *de Here Jezus en de wandel naar de Geest*. “Deze zijn het, welke van Mij getuigen” (Joh. 5:40): hoe getuigt het Schriftgedeelte van de Here Jezus en wat is de toepassing met betrekking tot het eeuwige leven in Hem of, met andere woorden, de wandel naar de Geest?
- 4.2. Toepassing ten aanzien van *praktijkgerichte theologie*. “nuttig om te onderrichten en te weerleggen” (1 Tim. 3:16-17): ook al is de tekst niet een theologische uiteenzetting, het kan zijn dat er in de tekst toch kennis van theologische leringen verondersteld wordt of dat er uit de tekst theologische leringen gehaald kunnen worden. Met de conclusies kunnen eventuele dwalingen weerlegd worden.
- 4.3. Toepassing ten aanzien van *verbetering*. “nuttig ... om te verbeteren” (1 Tim. 3:16-17): geeft het Schriftgedeelte aan op welke gebieden in het leven er verbetering plaats moet vinden en hoe?
- 4.4. Toepassing ten aanzien van *opvoeding in de gerechtigheid*. “nuttig ... om op te voeden in de gerechtigheid” (1 Tim. 3:16-17): hoe wil het Schriftgedeelte opvoeden in de gerechtigheid?
- 4.5. Toepassing ten aanzien van *vergelijkbare omstandigheden* (Nieuwe Testament): als de omstandigheden van de christenen in de eerste eeuw vergelijkbaar zijn

met die van nu, dan is Gods Woord aan ons hetzelfde als wat Gods Woord aan hen was. Als de omstandigheden van de periode waarin het boek geschreven/ontstaan is niet te vergelijken zijn met die van nu, probeer dan de betekenis van toen te 'vertalen' naar nu (zie ook 4.7).

4.6. Bredere toepassingen, *toepassingen die verder strekken dan de oorspronkelijke bedoeling van een tekst*, zijn soms gerechtvaardigd, soms niet. Om dat uit te vinden is onderzoek nodig, allereerst in de Schriften zelf (lieft eerst in schriftgedeelten die met het boek van de tekst verwant zijn).

4.7. *Cultuur-historische* toepassing: hoe kunnen zaken die duidelijk cultuur-historisch bepaald zijn, toegepast worden? Probeer achterliggende principes te bedenken die eenvoudig volgens de eigen cultuur toegepast kunnen worden. Hiervoor moet eerst uitgezocht worden wat werkelijk cultuur-historisch gebonden is en wat niet. Om dit te bepalen kunnen een aantal regels gevolgd worden:

4.7.1. Alles wat direct valt onder de hoofdboodschap van de Bijbel, is niet cultureel gebonden en geldt dus voor alle christenen van alle tijden.

4.7.2. Alles wat een morele aard heeft, is niet cultureel gebonden en geldt dus voor alle christenen van alle tijden.

4.7.3. Alles wat door de hele Bijbel heen een consistente betekenis of toepassing heeft, is niet cultureel gebonden en geldt voor alle christenen van alle tijden.

4.7.4. Wat geen consistente betekenis of toepassing heeft, is waarschijnlijk cultureel gebonden. Per geval moet onderzocht worden hoe deze zaken christenen van verschillende tijden en culturen kunnen aanspreken.